

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor právneho predpisu: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej ako „MH SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o OZE“)

Lokalizácia: § 14g

Účinnosť: 01. 01. 2023

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 168

Duplicitné zverejňovanie údajov o udržateľných pohonných látkach

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/750>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=1033>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 16. 4. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Subjekty zaoberajúce sa výrobou alebo dovozom udržateľných pohonných látok na územie Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) majú podľa § 14g zákona o OZE povinnosť zaznamenávať príslušné údaje do národnej elektronickej evidencie palív v doprave (ďalej len „SK-BIO“), ktorú spravuje Slovenský hydrometeorologický ústav (ďalej len „SHMÚ“). V roku 2024 bola na európskej úrovni spustená Databáza Únie (ďalej len „UDB“), ktorej cieľom je vytvoriť jednotný a transparentný systém zberu údajov o pohonných látkach v členských štátoch Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Podľa § 14h ods. 15 zákona o OZE majú osoby určené týmto ustanovením povinnosť vkladať údaje do UDB. Podnikateľské subjekty pôsobiace v palivovom sektore poukazujú na zvýšenú administratívnu záťaž vyplývajúcu z potreby paralelného zadávania údajov do oboch systémov. V praxi to znamená vedenie hmotnostnej bilancie v papierovej forme a v interných systémoch spoločností, pričom následné ručné vkladanie údajov do SK-BIO aj do UDB výrazne zaťažuje ich personálne a technické kapacity. Z pohľadu dotknutých subjektov ide o neopodstatnené administratívne zaťaženie (tzv. goldplating), keďže na úrovni regulácie sa predpokladalo využitie automatizovaného prenosu údajov medzi systémami, ktorý však v praxi nefunguje. Podnikateľské subjekty preto požadujú, aby údaje vložené do systému SK-BIO boli automaticky spracované aj na účely oznamovania na vnútroštátnej a európskej úrovni, čím by sa eliminovala potreba ich opakovaného zadávania.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Každá právnická alebo fyzická zapojená do životného cyklu udržateľnej pohonnej látky od okamihu jej výroby alebo dovozu na územie SR je povinná vkladať údaje do SK-BIO. V roku 2024 bola na európskej úrovni spustená UDB. Predmetom ex post hodnotenia má byť preskúmanie, či pri poskytovaní údajov ako do slovenského, tak do európskeho systému nedôjde k zavedeniu duplicitnej povinnosti. V § 14h ods. 15 je uvedené, že právnická alebo fyzická osoba uvedená v oznámení je povinná vkladať údaje do tejto databázy. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak sú údaje vložené do SK-BIO. SHMÚ bude následne zasielať údaje evidované v SK-BIO do UDB.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: Dotknutými subjektami sú dodávatelia pohonných látok. Ex post: Medzi dotknuté subjekty sa zaraďuje 22 dodávateľov pohonných látok.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
168	Duplicitné zverejňovanie údajov o udržiateľných pohonných látkach	§ 14g	01.01.2023	Dodávatelia pohonných látok	22	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: V rámci ex post hodnotenia neboli kvantifikované konkrétne náklady na podnikateľské prostredie z dôvodu nedostupnosti dát potrebných na výpočet časovej, personálnej a finančnej náročnosti súvisiacich administratívnych úkonov. Povinnosť evidencie údajov o udržiavateľných pohonných látkach podľa § 14g zákona o OZE síce vytvára reálnu administratívnu záťaž, najmä v dôsledku potreby pracovať paralelne so systémami SK-BIO a UDB, no presné vyčíslenie nákladov by si vyžadovalo detailné interné dáta od dotknutých subjektov vrátane informácií o personálnom zabezpečení, používaných softvérových riešeniach a frekvencii výkazníctva. Na základe kvalitatívnych vstupov od podnikateľských subjektov možno konštatovať, že duplicita pri zadávaní údajov vedie k potrebe spracovávať hmotnostné bilancie v dvoch systémoch súčasne, čo si vyžaduje odborné kapacity, dodatočné kontrolné postupy a často aj zásahy do interných informačných systémov. Aj keď tieto náklady nie je možné exaktne vyčíslieť, zo strany dotknutých subjektov sú vnímané ako významná bariéra plynulej a efektívnej podnikateľskej činnosti.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Podľa interných údajov MH SR sa povinnosť oznamovania údajov podľa § 14g zákona o OZE týka približne 22 podnikateľských subjektov. Tieto subjekty sú identifikované na základe databázy registrovaných oznamovateľov. Údaje o počtosti vychádzajú z evidencie MH SR spravovanej v súvislosti s administráciou oznamovacích povinností.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor palív a energetiky

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenská asociácia palivového priemyslu
a obchodu, 30808499
(ďalej ako „SAPPO“)

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

SAPPO

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

20.02.2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 06.02.2025 do 20.02.2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

SAPPO v rámci konzultácií poukázala na problém duplicitného vykazovania údajov o udržateľných pohonných látkach do národného systému SK-BIO a zároveň do európskej databázy UDB. Hoci SAPPO víta zavedenie UDB ako nástroja na zjednotenie a transparentnosť zberu údajov na úrovni EÚ, upozorňuje na nekoordinovaný a neprehľadný priebeh jej implementácie. Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), pod ktoré patrí SHMÚ ako správca systému SK-BIO, oznámilo, že v prechodnom období bude nevyhnutné využívanie oboch systémov paralelne. SAPPO v tejto súvislosti považuje takýto postup za administratívne neudržateľný a nadmerne zaťažujúci podnikateľské prostredie.

Podľa SAPPO je systém SK-BIO obmedzený len na slovenské subjekty a domáчих výrobcov biopalív, zatiaľ čo UDB zahŕňa účastníkov naprieč celou EÚ. V praxi to znamená, že ak podnikateľský subjekt nakúpi biopalivo zo zahraničia, musí ho manuálne evidovať v národnej databáze, pretože zahraniční výrobcovia do SK-BIO nemajú prístup. Tento postup predstavuje významnú administratívnu prekážku a zvyšuje záťaž dotknutých subjektov.

SAPPO zároveň upozorňuje, že systém SK-BIO nepatrí medzi medzinárodne uznávané certifikované databázy, čo môže v praxi komplikovať cezhraničné obchodovanie s biopalivami. Hoci došlo k určitým zlepšeniam v jeho fungovaní, viaceré technické a praktické bariéry stále pretrvávajú. Súčasne platí, že európska databáza UDB zatiaľ nie je plne funkčná, čo potvrdzujú aj skúsenosti z iných členských štátov EÚ.

SAPPO z týchto dôvodov podporuje zachovanie výlučného vykazovania údajov len do systému SK-BIO, a to minimálne do momentu, kým bude UDB plne pripravená na spoľahlivé a efektívne využívanie v praxi.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľov regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Dôvodom vzniku regulácie bolo zabezpečenie transparentnej a jednotnej evidencie údajov o udržateľných pohonných látkach na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom systému SK-BIO, čím sa vytvoril základný rámec pre overovanie ich pôvodu, udržateľnosti a množstiev uvádzaných na trh. Zavedenie tejto evidencie zároveň reagovalo na potrebu zosúladenia s požiadavkami európskej legislatívy v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) a zabezpečenia kontroly nad plnením národných cieľov v oblasti podielu energie z OZE v doprave. Regulácia tak mala za cieľ umožniť štátnym orgánom efektívne monitorovať tok biopalív na trhu.

MH SR si uvedomuje zvýšenú administratívnu záťaž vyplývajúcu zo súbežnej správy dvoch databázových systémov a podporuje riešenie, ktoré prispeje k jej zníženiu. V tejto súvislosti považuje za dôležité, aby podnikateľské subjekty neboli zaťažované povinnosťou využívať databázové nástroje, ktoré nie sú plne funkčné a efektívne. Zavádzanie nových mechanizmov evidencie by malo prebiehať spôsobom, ktorý zabezpečí kontinuitu v oznamovaní údajov, bez neprimeraného navýšenia administratívnych a technických nárokov na dotknuté subjekty.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

SAPPO odporúča úpravu existujúcej regulácie tak, aby zohľadňovala aktuálny stav fungovania informačných systémov a súčasne minimalizovala nadmernú administratívnu záťaž. Za kľúčové považujú zabezpečiť, aby údaje boli vkladane výlučne do národného systému SK-BIO, a to až do momentu, kým nebude európska databáza UDB plne funkčná a pripravená na riadne používanie. Súčasne podnikateľské subjekty upozorňujú na potrebu jasnej a záväznej informácie o termíne, odkedy bude možné prejsť výlučne na využívanie UDB a v akom rozsahu.

Medzi ďalšie návrhy SAPPO patrí posilnenie funkčnosti systému SK-BIO tak, aby umožňoval jednoduchšie zadávanie údajov a automatizovanú výmenu informácií s UDB. Manuálne vkladanie údajov pri dovoze biopalív zo zahraničia, spôsobené nemožnosťou prístupu zahraničných výrobcov do systému, predstavuje pre podnikateľov zbytočnú prekážku a navyšuje ich prevádzkové náklady.

Zároveň podnikateľské subjekty upozorňujú na skutočnosť, že SK-BIO nie je v súčasnosti zaradená medzi uznávané certifikované databázy na medzinárodnej úrovni, čo môže komplikovať cezhraničné obchodovanie. Certifikácia by prispela k vyššej interoperabilite systému a odstránila prekážky v praxi. Zavedenie jednotného, administratívne nenáročného systému evidencie údajov by z pohľadu dotknutých podnikateľských subjektov viedlo k efektívnejšiemu plneniu legislatívnych povinností a k výraznému zníženiu prevádzkovej záťaže.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

MH SR považuje za dôležité zabezpečiť, aby podnikateľské subjekty neboli vystavené duplicitným administratívnym povinnostiam pri plnení legislatívnych požiadaviek. V tejto súvislosti podporuje opatrenia zamerané na zníženie administratívnej záťaže, najmä v kontexte paralelného používania národnej databázy SK-BIO a európskej databázy UDB. MH SR zároveň aktívne sleduje vývoj na úrovni EÚ a podporuje zefektívnenie UDB s cieľom zabezpečiť jej plnú funkčnosť pred tým, ako sa stane jedinou záväznou platformou pre oznamovanie údajov.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Súčasná právna úprava ukladá podnikateľským subjektom povinnosť evidovať údaje o udržiateľných pohonných látkach prostredníctvom národného systému SK-BIO. Paralelne prebieha zavádzanie európskej databázy UDB, ktorá má slúžiť ako jednotný oznamovací nástroj na úrovni EÚ. Hoci je povinnosť využívať UDB formálne stanovená, vzhľadom na pretrvávajúce technické a prevádzkové nedostatky systému nie je v praxi zabezpečená jeho plná funkčnosť. Tento stav spôsobuje neistotu pri plnení legislatívnych povinností a zvyšuje riziko duplicitnej administratívnej záťaže pre podnikateľské subjekty.

Podnikateľské subjekty upozorňujú na technické a procesné nedostatky oboch systémov. Národná databáza SK-BIO v praxi nie je plne prepojená s európskou databázou, čo má za následok potrebu paralelného vykazovania údajov. Zároveň absentuje medzinárodné uznanie SK-BIO ako certifikovaného nástroja, čo v praxi sťažuje cezhraničné obchodovanie s biopalivami.

Z hľadiska vplyvu na podnikateľské prostredie spracovateľ konštatuje, že súčasné znenie právnej úpravy neodstraňuje riziko duplicitného plnenia povinností. V prípade, že nebude zabezpečený automatizovaný prenos údajov zo systému SK-BIO do databázy UDB a nedôjde k plnej technickej kompatibilitate oboch systémov, pretrváva riziko dlhodobej administratívnej neefektívnosti.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Z pohľadu spracovateľa možno navrhované alternatívne riešenia považovať za vhodný nástroj na zníženie administratívnej záťaže podnikateľských subjektov pôsobiacich v oblasti udržiateľných pohonných látok. Zachovanie primárneho používania národnej databázy SK-BIO až do momentu, kým bude európska databáza UDB plne funkčná a technicky stabilná, predstavuje racionálny prístup k zabezpečeniu plynulého prechodu a eliminácii duplicitného zadávania údajov.

Spracovateľ vníma ako kľúčové, aby regulačné požiadavky vychádzali z reálnych technických a kapacitných možností dotknutých subjektov. Z tohto dôvodu sa javí ako nevyhnutné, aby boli podmienky pre zavedenie povinného používania UDB jednoznačne stanovené, vrátane presného časového rámca a rozsahu požiadaviek.

Z hľadiska dlhodobej udržiateľnosti sa javí ako opodstatnené posilnenie vzájomnej technickej kompatibility systémov SK-BIO a UDB, čím by sa vytvorili predpoklady na efektívnu výmenu údajov a minimalizovali manuálne úkony. Za prínosné by bolo možné považovať aj medzinárodné uznanie SK-BIO, čo by uľahčilo obchodovanie v rámci EÚ a zároveň podporilo integráciu národných systémov do európskych štruktúr.

Spracovateľ odporúča, aby prechod na výlučné používanie UDB prebiehal po splnení vopred definovaných technických a prevádzkových kritérií, pričom by malo byť zároveň zabezpečené primerané prechodné obdobie. Do tohto momentu je podľa spracovateľa žiaduce, aby systém SK-BIO zostal zachovaný ako hlavný nástroj evidencie údajov v SR.

9.4.4 Odporúčenie spracovateľa:

☐ ponechať reguláciu	☒ upraviť reguláciu	☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
☐ upraviť aplikačnú prax		

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Na základe identifikovaných aplikačných problémov a pripomienok zo strany podnikateľských subjektov spracovateľ odporúča upraviť existujúcu reguláciu podľa § 14g zákona o OZE tak, aby sa zabezpečilo efektívne a neduplicitné plnenie evidenčných povinností pre subjekty uvádzajúce na trh udržateľné pohonné látky. Úprava by mala umožniť využívanie národného systému SK-BIO ako primárneho evidenčného nástroja až do úplnej technickej pripravenosti európskej databázy UDB a zároveň odstrániť potrebu paralelného zadávania tých istých údajov do oboch systémov. Cieľom navrhovanej úpravy je znížiť administratívnu záťaž dotknutých subjektov a zároveň zabezpečiť súlad s požiadavkami práva EÚ bez zníženia kvality a spoľahlivosti kontrolných mechanizmov.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
K procesu ex post hodnotenia sekcia energetiky MH SR neuplatňuje pripomienky.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Sekcia energetiky MH SR súhlasí so spracovateľom a navrhuje predmetnú reguláciu upraviť tak, aby nedochádzalo k duplicitnému zadávaniu údajov do dvoch databáz, ktoré slúžia rovnakému účelu – sledovaniu životného cyklu udržateľných pohonných látok. Úpravu je možné vykonať zmenou predmetných ustanovení v § 14g zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia